

Може ли хомеопатията да се превърне в алтернативна терапия при денга? Пример за 10 случая

Сима Махеш*, Махеш Малапа*, Джордж Витулкас**

*Център за класическа хомеопатия, Виджаянагар, Бангалор, Индия

**Егейски университет, Международна академия по класическа хомеопатия, Алонисос, Северни Споради, Гърция

Кореспонденция до: Сима Махеш

Център за класическа хомеопатия #10, 6-ти кръст, Chandra Layout,
Виджаянагар, Бангалор 560040, Карнатака, Индия
Телефон: +91 9449084747, Имейл: bhatseema@hotmail.com

Получено: 21 декември 2017 г. – Прието: 22 март 2018 г.

Резюме

Предистория: Напоследък денга е една от най-широко разпространените епидемии в Индия и всяка терапия, която може да помогне за ограничаване на заболяемостта и хоспитализациите, си струва да се обмисли. В Индия лекарите по комплементарна и алтернативна медицина са лекари и следователно играят роля в осигуряването на обществено здраве. Серия от случаи: Представяме ретроспективна серия от случаи на 10 индийски пациенти, диагностицирани с денга и лекувани изключително с хомеопатични лекарства в Бангалор, Индия.

Тази серия от случаи демонстрира с доказателства от лабораторни доклади, че дори когато тромбоцитите са спаднали значително, е имало добър резултат без да се прибегва до други средства.

Заклучения: Тези доказателства показват необходимостта от по-нататъшни, по-мощни проучвания, за да се определи точно ролята на хомеопатията при лечението на денга. Това проучване също така подчертава значението на индивидуализираното лечение с хомеопатия и нейните благоприятните резултати по време на епидемия.

Ключови думи: денга, хомеопатия, индивидуална терапия

Съкращения: DF: денга, NS1: антиген на неструктурен протеин 1, IgG: имуноглобулин G, IgM: имуноглобулин M, +ve: положителен, -ve: отрицателен, WBC: бели кръвни клетки, RBC: червени кръвни клетки, ESR: скорост на утаяване на еритроцитите

Предистория

Денга е една от най-разпространените епидемии в Индия напоследък; нараствайки от 30 000 случая през 2010 г. до 100 000 през 2016 г., тя се превърна в голям проблем за общественото здравеопазване [1]. Въпреки че повечето случаи се възстановяват с малко лекарства, предвид опасните потенциални хеморагични усложнения, е от съществено значение да има система, която може ефективно да се справи с това предизвикателство. В страна, където медицинските грижи под каквато и да е форма са в пъти по-труднодостъпни за населението, лекарите, практикуващи алтернативна медицина и тяхната помощ са добре дошли, тъй като по този начин облекчават тежестта върху нуждите от работна ръка и икономиката.

Хомеопатията е доказано ефективна като профилактично средство при големи популации в ендемични райони на денга [2], но доколкото ни е известно, тази серия от случаи е първата по рода си, предоставяща подробности за лечение на индивидуални случаи със съответните лабораторни доклади.

Серия случаи

(Таблицы 1 - 10: Описание на случаите)

10-те пациенти са лекувани за денга (DF) в Центъра за класическа хомеопатия, Бангалор, Индия. В някои случаи пациентите са прибегвали до антипиретици в началото, при появата на треска, но след поставяне на диагнозата денга, всички пациенти са лекувани само с хомеопатия.

Диагнозата обикновено се е поставяла на първия, втория или третия ден след появата на треска, с кръвен тест за проверка на наличието на неструктурен протеин 1 антиген (NS1), имуноглобулин M (IgM) и имуноглобулин G (IgG). NS1 е видим в кръвта в ранните стадии на инфекцията и показва наличието на инфекция. IgM и IgG се откриват значително по-късно [3]. В тези случаи наличието на NS1 е било приемано като индикация за започване на лечение, насочено към денга, а стабилността по отношение на симптомите и кръвните параметри (главно тромбоцити) е била считана за индикатор за спиране на лечението. Пълна кръвна картина е била направена в началото и всички аномални

параметри (тромбоцити, левкоцити или NS1) са били наблюдавани редовно, докато не са стабилизирани.

(Таблицы 1-10)

Таблица 1. Случай 1: 20-годишен пациент от мъжки пол за лечение на хроничен псориазис

Дата	Резултати от кръвни изследвания	Признаци и симптоми	Хомеопатично лекарство
19/06/2015 г.	Hb: 15.8 g% WBC: 3,500 клетки/cu mm N: 62; L: 33; E: 4; M: 1; B: 0; ESR: 5 mm/час RBC: 5.58 милион/ cu mm; Тромбоцити: 1,00,000/cu mm Денга NS1: -ve IgG: +ve Ig M: -ve		В продължение на 2 дни пациентът не е провел консултация
20/06/2015	Hb: 14.5 g% WBC: 2,900 клетки/cu mm N: 56; L: 49; E: 2; M: 3; B: 0; ESR: 10 mm/час RBC: 5.71 милион/ cu mm; Тромбоцити: 80,000/cu mm Денга NS1: -ve IgG: +ve Ig M: -ve		
21/06/2015 г.	Тромбоцити: 70,000/cu mm	Треска от 3 дни Жадува за мътеница	Thlaspi bursa pastoris 200C
23/06/2015	Тромбоцити: 1,50,000/cu mm		Спиране на лечението
26/06/2015	Тромбоцити: 2,70,000/cu mm		

Таблица 2. Случай 2: 47-годишна пациентка на лечение за хроничен хипотиреозидизъм

Дата	Резултати от кръвни изследвания	Признаци и симптоми	Хомеопатично лекарство
27/06/2016 г.	Hb: 12 g% WBC: 4,200 клетки/cu mm N: 76.4; L: 14; E: 0.4; M: 8.6; B: 0.6; ESR: 25 mm/час RBC: 4.18 мил/ cu mm; Тромбоцити: 1,70,000/cu mm Денга NS1: +ve IgG: -ve Ig M: -ve	Силна болка в тялото с температура, гадене при вида на храна, подуване на корема - не може да лежи по гръб, трябва да лежи надясно; не понася никаква храна, може да пие чай и топла вода. По лигавицата на устата й се виждаха няколко кървящи петна.	В продължение на 2 дни пациентът не е провел консултация
29/06/2016 г.	Тромбоцити: в 10.40 ч.: 17,000 cells/cu mm в 13.50 ч.: 18,000 клетки/cu mm в 19.00pm 14,000 клетки/cu mm	Тя беше твърде уморена и слаба. Беше хоспитализирана поради очаквано спешно състояние, но не е дадено лечение.	Lycopodium 200C

Дата	Резултати от кръвни изследвания	Признаци и симптоми	Хомеопатично лекарство
30/06/2016 г.	Тромбоцити в 5 ч.: 23,000 cells/cu mm в 16.30 ч.: 42,000 cells/cu mm	Като цяло се чувстваше добре и можеше да се храни; беше изписана от болницата.	Без промяна
01/07/2016 г.	Тромбоцити: 1,28,000 cells/cu mm	Чувства се добре	Лечението е спряно
03/06/2016 г.	Тромбоцити: 2,08,000 cells/cu mm		

Таблица 3. Случай 3: 28-годишна пациентка на лечение за бронхиална астма и хроничен хипотиреоидизъм

Дата	Резултати от кръвни изследвания	Признаци и симптоми	Хомеопатично лекарство
14/09/2016 г.	Hb: 13.1 g% WBC: 4,100 клетки/cu mm N: 69.4; L: 24; E: 6; M: 1; B: 0; ESR: 13 mm/час RBC: 4.36 мил/ cu mm; Тромбоцити: 62,000/cu mm Денга NS1: +ve IgG: -ve Ig M: -ve	Силна болка в тялото и умора с треска - семейството позволява да бъде приета в болница	Тя беше в болница през първите 2 дни, така че не е приемала хомеопатия.
15/09/2016 г.	Тромбоцити: 52,000 клетки/cu mm	Пациентката като цяло беше в по-лошо състояние от предния ден	
16/09/2016 г.	Тромбоцити: 30,000 клетки/cu mm	Тя имаше хеморагични петна по устната лигавица. Можеше да пие само лимонада и нищо друго.	Ptelea 200C
17/09/2016 г.	Тромбоцити 25,000 клетки/cu mm	Като цяло състоянието ѝ беше по-добро от предния ден - можеше да яде малко, но все още беше твърде слаба.	Без промяна
18/09/2016 г.	Тромбоцити: 45,000 клетки/cu mm	Пациентката се чувстваше добре и се прибира вкъщи, изписана от болницата	Без промяна
19/09/2016 г.	Тромбоцити: 80,000 клетки/cu mm	Чувства се добре	Лечението е спряно
21/09/2016 г.	Тромбоцити 2,50,000 клетки/cu mm		

Таблица 4. Случай 4: 32-годишен мъж на лечение за хронична депресия

Дата	Резултати от кръвни изследвания	Признаци и симптоми	Хомеопатично лекарство
30/05/2017 г.	Денга NS1: +ve IgG: -ve Ig M: -ve Тромбоцити: 1,40,000 клетки/cu mm WBC: 6,800 клетки/cu mm	Главоболне и болка в сакрума с треска; гадене при вида на храна; желание за освежаващ сок	Acidum phosphoricum 200C
02/06/2017 г.	Денга NS1: -ve IgG: -ve Ig M: -ve Тромбоцити: 1,41,000	Чувства се добре	Лечението е спряно

Таблица 5. Случай 5: 34-годишен мъж, който не е бил на лечение досега

Дата	Резултати от кръвни изследвания	Признаци и симптоми	Хомеопатично лекарство
08/06/2017 г.	Денга NS1: +ve IgG: -ve Ig M: -ve Тромбоцити: 81,000	Диария - изтощителна, заедно с треска; Страхуваше се да остане сам - винаги искаше да има някой с него; с хеморагични петна по устната лигавица.	Arsenicum album 200C
09/06/2017 г.	Тромбоцити: 65,000	Пациентът не се почувства по-добре и беше отведен отново в клиниката. При преглед пулсът беше много бавен спрямо температурата.	Pyrogenum 200C
10/06/2017 г.	Тромбоцити: 75,000	Диарията е спряла; пациентът се чувства по-добре	Без промяна
11/06/2017 г.	Тромбоцити 1,15,000	Чувства се добре	Лечението е спряно

Таблица 6. Случай 6: 8-годишно момиче на лечение за периодично повтарящи се остри инфекции

Дата	Резултати от кръвни изследвания	Признаци и симптоми	Хомеопатично лекарство
15/06/2017 г.	Hb: 12.4 g% WBC: 3660 клетки/cu mm N: 61.8; L: 29.5; E: 0.1; M: 8.2; B: 0.4; RBC: 5.11мил/ cu mm; Тромбоцити: 2,32,000/cu mm Денга NS1: +ve	Висока температура; по-бавен пулс спрямо температурата; болка в крайниците; гадене при миризма на храна.	Pyrogenum 200C

Дата	Резултати от кръвни изследвания	Признаци и симптоми	Хомеопатично лекарство
16/06/2017 г.	Hb: 12.6 g% WBC: 3170 клетки/cu mm N: 30.9 L: 56.3; E:0.4; M: 10.7; B: 1.7; RBC: 5.21мил/ cu mm; Тромбоцити: 1,99,000/cu mm	Като цяло момичето е добре, няма оплаквания.	Без промяна
19/06/2017	Hb: 12.7 g% WBC: 5860 клетки/cu mm N: 19; L: 72.7; E: 3.5; M: 4.3; B: 0.5; RBC: 5.26 мил/ cu mm; Тромбоцити: 2,39,000/cu mm Денга NS1: -ve	Чувства се добре	Лечението е спряно

Таблица 7. Случай 7: 16-годишен пациент от мъжки пол на лечение за преждевременно побеляване на косата от 3 месеца

Дата	Резултати от кръвни изследвания	Признаци и симптоми	Хомеопатично лекарство
04/07/2017 г.	Hb: 15.3 g% WBC: 6000 клетки/cu mm N: 77; L: 20.7; E: 2; M: 1 RBC: 5.10 мил/ cu mm; Тромбоцити: 2,31,000/cu mm Денга NS1: +ve IgM: -ve; IgG: -ve	Повишаване на температурата следобед; иска да пие топла вода; намален апетит	Lycopodium 200C
06/07/2017 г.	Hb: 15.7 g% WBC: 3600 клетки/cu mm N: 55; L: 34.7; E: 6; M: 5 RBC: 5.23 мил/ cu mm; Тромбоцити: 2,11,000/cu mm Денга NS1: -ve	По-добър апетит	Без промяна
07/07/2017 г.	Hb: 15.9 g% WBC: 2600 клетки/cu mm N: 19; L: 72.7; E: 3.5; M: 4.3; B: 0.5; RBC: 5.27 мил/ cu mm; Тромбоцити: 1,86,000/cu mm Денга NS1: +ve IgM: слабо позитивно; IgG: -ve	Като цяло е добре	Без промяна
08/07/2017 г.	Денга NS1: -ve IgM: -ve; IgG: -ve		Лечението е спряно

Таблица 8. Случай 8: 41-годишна пациентка на лечение за хипотиреоидизъм и синдром на поликистозни яйчници

Дата	Резултати от кръвни изследвания	Признаци и симптоми	Хомеопатично лекарство
24/07/2017 г.	Hb: 11.2 g% WBC: 6900 клетки/cu mm N: 48; L: 32; E: 12; M: 8; RBC: 4.97 мил/ cu mm; Тромбоцити: 2,16,000/cu mm Денга NS1: -ve IgM: weakly +ve; IgG: -ve	Диария с треска; по-бавен пулс спрямо температурата	Pyrogenum 200C
28/07/2017 г.	Hb: 10.5 g% WBC: 4200 клетки/cu mm N: 60; L: 32; E: 4; M: 4; RBC: 4.70 мил/ cu mm; Тромбоцити: 4,33,000/cu mm Денга NS1: -ve IgM: +ve; IgG: -ve	Диарията е намаляла.	Без промяна
05/08/2017 г.	Hb: 10.1 g% WBC: 8200 клетки/cu mm N: 65; L: 30; E: 3; M: 2; RBC: 4.46 мил/ cu mm; Тромбоцити: 7,91,000/cu mm Денга NS1: -ve IgM: -ve; IgG: -ve	Чувства се добре	Лечението е спряно

Таблица 9. Случай 9: 2-годишно дете на лечение за забавен етап на развитие

Дата	Резултати от кръвни изследвания	Признаци и симптоми	Хомеопатично лекарство
29/07/2017 г.	Hb: 12 g% WBC: 3120 клетки/cu mm N: 26.8; L: 67.6; E: 0.4; M: 4.8; RBC: 4.9 мил/ cu mm; Тромбоцити: 1,42,000/cu mm Денга NS1: +ve	Детето е било асимптоматично, с изключение на треска	Не е предписано лекарство
30/07/2017 г.	Hb: 12 g% WBC: 3080 клетки/cu mm N: 17; L: 76.1; E: 1.3; M: 5; RBC: 4.88мил/ cu mm; Тромбоцити: 1,09,000/cu mm	Няма симптоми	Arum triphyllum 200C (пациентът е приемал същото лекарство преди това за хроничното си оплакване и при липса на остра симптоматика, същото е било повторено – закон за лечение в хомеопатията)

Дата	Резултати от кръвни изследвания	Признаци и симптоми	Хомеопатично лекарство
31/07/2017 г.	Hb: 11.7 g% WBC: 4290 клетки/cu mm N: 21.6 L: 62.7; E: 5.5; M: 8.7; B: 1.5 RBC: 4.78 мил/ cu mm; Тромбоцити: 1,00,000/cu mm	Няма симптоми	Без промяна
02/08/2017 г.	Hb: 12.3 g% WBC: 5320 cells/cu mm N: 26.4; L: 61.7; E: 4.4; M: 6.8; B: 0.7 RBC: 4.99 million/ cu mm; Тромбоцити: 1,47,000/cu mm; Денга NS1: +ve	Няма симптоми	Без промяна
05/08/2017 г.	Денга NS1: -ve		Лечението е спряно

Таблица 10. Случай 10: 21-годишна жена, която не е била на лечение досега

Дата	Резултати от кръвни изследвания	Признаци и симптоми	Хомеопатично лекарство
22/08/2017 г.	Hb: 13.1 g% WBC: 3960 клетки/cu mm N:30.2 ; L: 55.7; E: 2.5; M: 10.1; B: 1.5 RBC: 4.61 мил/ cu mm; Тромбоцити: 1,96,000/cu mm; Денга NS1: +ve	Висока температура; желание за доматена супа	Ferrum metallicum 200C
23/08/2017 г.	Hb: 11.9 g% WBC: 5760 клетки/cu mm N: 21.7; L: 66.3; E: 4.3; M: 6.8; B: 0.9 RBC: 4.23 мил/ cu mm; Тромбоцити: 1,95,000/cu mm; Денга NS1: -ve	Температурата е нормална и пациентът като цяло е добре	Лечението прекратено

Нормални референтни граници за кръвни параметри: бели кръвни телца: 4,000 to 11,000 клетки/cu mm, неутрофили (N): 40 - 75%, лимфоцити (L): 20 - 40%, еозинофили (E): 0 - 6%, моноцити (M): 2 - 10%, базофили (B): 0 - 2%, червени кръвни клетки: 3.8 - 4.8 милион клетки/cu mm, хемоглобин: 11.5 - 15.5 g%, скорост на утаяване на еритроцитите (ESR): 0 - 20 mm/hr, тромбоцити: 1,40,000 to 4,50,000/ cu mm, NS1 (неспецифичен антиген1) : негативен (-ve), имуноглобулин G (Ig G) : негативен (-ve), имуноглобулин M (Ig M): негативен (-ve)

Резултати

Обикновено пациентите с DF и NS1 позитивен тест стават серопозитивни за IgM до 5-ия ден и демонстрират откриваемост на всичките три маркера до 5-ия – 6-ия ден [3]. 10-те случая в този доклад включват 5 мъже и 5 жени. Средното време от откриването на NS1 до отрицателния му резултат е 4,4 дни (минимум 3 дни и максимум 8 дни). Петима пациенти показват намаление на тромбоцитите, което се нормализира с лечението. Девет пациенти са били позитивни за NS1 по време на поставяне на диагнозата, а 1 пациент е бил IgG позитивен (вероятно поради късна диагноза). В случай 8, NS1

беше положителен при поставяне на диагнозата, но стана IgM положителен до 4-ия ден и една седмица след получаване на хомеопатичното лекарство, те се нормализираха. На този пациент обаче му бяха необходими 8 дни, за да се възстанови. Случай 5 изискваше две последователни лечения, тъй като първото беше неуспешно, което доведе до по-нататъшно намаляване на броя на тромбоцитите. Второто лекарство беше успешно и броят на тромбоцитите веднага се увеличи. Въпреки че имаше поне три случая, демонстриращи кървене от лигавицата, нито един от тези случаи не прерасна в шок или тежък кръвоизлив. Значението на хомеопатичното лечение е, че всички пациенти поддържаха поне сравнително добро общо

състояние по време на инфекцията и успяха да се върнат към нормално функциониране за кратък период от време. Нямаше данни за поствирусен синдром, който е често срещан в тези случаи [4].

Повечето от тези пациенти вече бяха на хомеопатично лечение за хроничните си оплаквания, така че не са се забавили да се консултират с хомеопата си. Ако вместо това е имало съществена загуба на време между началото на денга и лечението с хомеопатия, не можем да кажем със сигурност дали биха били постигнати такива благоприятни резултати. —

Дискусия

— Тази серия от случаи е значима, защото във всеки един от тях предписанието е било основано върху принципите на класическата хомеопатия, която взема предвид индивидуалните признаци и симптоми на всеки пациент при избора на лекарство. Често тези признаци и симптоми нямат никаква връзка с патологичния процес, протичащ при индивида; по-скоро те се считат за част от имунния отговор към патологичния агент, което е опит за възстановяване на хомеостазата. Следователно, дори при епидемии, където патогена и патологията са сходни във всички случаи, реакцията на всеки индивид към тях е различна [5]. В това проучване наблюдаваме, че само 3 от 10 случая са изисквали едно и също лекарство (тъй като са имали много сходни симптоми).

Лекарствата произлизат от животинското, растителното и минералното царство. Те се приготвят чрез специален процес, наречен „потенциране“, който прави дори най-токсичните вещества безопасни за употреба като лекарства [6].

Заклучения

Тази серия от случаи показва, че класическата хомеопатия има потенциал да помогне за лечение на инфекция с денга. Необходими са по-мощни проучвания, за

да се потвърди до каква степен тя може да се приложи. Това проучване допълнително показва, че е важно да се вземат предвид индивидуалните симптоми, дори при епидемии, за да се постигнат благоприятни резултати от хомеопатията.

Основни изводи

Денга е реална заплаха за общественото здраве в Индия. Лекарите, специализиращи комплементарна и алтернативна медицина, могат да помогнат за намаляване на тежестта, тъй като в тази страна имат медицинско образование.

Серия от 10 случая, демонстриращи, че индивидуализираната хомеопатия за денга дава благоприятни резултати.

Възможно е да се поддържат дори опасно ниските нива на тромбоцити без хоспитализация или тромбави процедури.

Нито един от случаите не е прогресирал до постденга синдром, което си струва да се проучи като потенциална полза от хомеопатичната терапия.

Необходими са допълнителни по-мощни проучвания за осъществимостта и степента, до която индивидуализираната хомеопатия може да се прилага в засегнатите от денга райони

Финансиране: Няма.

Конфликт на интереси: Авторите декларират, че няма такъв.

Съгласие за публикуване: Пациентите са дали писмено съгласие за публикуване.

Регистрация за изпитване и одобрение от етичната комисия:

Не е приложимо

Благодарности

Авторите изказват благодарност на пациентите и техните близки за помощта, която им оказаха, като дадоха съгласие за публикуване на подробностите за боледуването им от денга и лечението й.

Библиография

1. **Aus I, Sharma S.** National dengue day: Is dengue increasing in India? Am I at risk? [Internet]. <http://www.hindustantimes.com/>. 2017 [cited 2017 Sep 30]. Available from: <http://www.hindustantimes.com/health/national-dengue-day-is-dengue-increasing-in-india-am-i-at-risk/story-7QTvt8Qy6EmlsyhZW30rM.html>
2. **Marino R.** Homeopathy and Collective Health: The Case of Dengue Epidemics. International Journal of High Dilution Research. 2008;7(25):179 - 185.
3. **World Health Organization.** Dengue haemorrhagic fever: diagnosis, treatment, prevention and control. New Edition ed. Geneva: World Health Organization, 2009.
4. **Seet, RC., Quek, AM, & Lim, EC** (2007). Post-infectious fatigue syndrome in dengue infection. Journal of clinical virology, 38(1), 1-6.
5. **Vithoulkas G, Tiller W.** The Science of Homeopathy. Athens: International Academy of Classical Homeopathy; 2009.
6. **Hahnemann S, Dudgeon R, Boericke W.** Organon of medicine. Kolkata: Modern Homœopathic Publication; 2013.